

Binnaz Toprak 'ibadet bölgesini' nasıl değiştirdi?

Boğaziçi'nden sonra, Bahçeşehir Üniversitesi'nde çalışmaya başlayan siyaset bilimci **Binnaz Toprak**, köşe yazarlığına soyundu.

Tabloid yüzüyle kamuoyunun önüne ilk kez pazar günü çıkan Radikal'de yazmaya başladı.

Okurlarımız onun adını iki araştırma dolayısıyla hemen hatırlayacaktır:

Bunlardan ilki, Sabancı Üniversitesi'nden

Ali Çarkoğlu ile birlikte yaptıkları "**Değişen Türkiye'de Din, Toplum ve Siyaset**" araştırmasıydı.

EMRE
AKÖZ

Başını örten kadınlarda, 10 yıl içinde, **10 puanlık düşüş** olduğunu saptayan bu araştırma, **2006** sonbaharında bir tartışma fırtınası koparmıştı.

Çünkü **otoriter bürokrasi**, bir yandan **Nisan 2007**'de yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimi için kendi adayını empoze etmeye hazırlanırken, diğer yandan da darbe ağırları örülüyordu.

Vesayetçi merkez, kendine bağlı kesimleri harekete geçirmek üzere her zamanki gibi "**Laklik elden gidiyor**" temasını işliyordu.

İşte böyle bir ortamda "**Başını örtenler azalıyor**" sonucunu veren ciddi bir araştırma, pişmiş aşı su katmaktı.

Binnaz Toprak ise yaptıkları araştırmayı, kendilerine saldıran askerci medyaya karşı var gücüyle savundu.

★★★

Ama Toprak kısa sürede tavır değiştirdi. Sadece görüşlerinden değil, bilim üretiminden de tavizler verdi.

Şerif Mardin'in başka bir bağlamda ortaya attığı... **Aydın Doğan** medyasının ise "karşı tarafı" töhmet altında bırakmak için kullandığı "**mahalle baskısı**" terimini, **Anadolu**'da keşfe çıktı. Buldu da!

Hiçbir "**zaman ve mekân içinde karşılaştırma**" ve "**sağlama yapma**" kaygısı gütmeyen... Gazetecilik standartları açısından bile yüzeysel sayılacak bir çalışmayı, kamuoyuna "bilimsel araştırma" diye sundu.

Eski araştırmaya sırttan bıçaklanmak olarak gören **Kemalist** çevreler, bu kez Binnaz Toprak'ı alkışladı elbette.

Ama tabii o takımdan kimse, "Madem insanlar mahalle baskısı altında eziliyor, nasıl oluyor da başını örtenler azalıyor" diye sormadı. (Biz sorduk, cevap alamadık.)

★★★

Görünen o ki Binnaz Toprak, tabloid Radikal'e niye yazar yapıldığını gayet iyi anlamış:

Daha ilk yazısında, "**sivil vesayet**" saçmalığını ortaya atanların izinde giderek "endişelerinden" söz etti. (17 Ekim)

İkincisinde ise mahalle baskısı yüzünden yaratıcılığını gösteremeyen Anadolu gençlerinden söz etti. (18 Ekim)

İşin **ironik** yanı neydi biliyor musunuz?

Toprak bunları yazarken, **6 Ok zihniyeti**, İstanbul'un ortasında, Beşiktaş Meydanı'nda, bir sanat eserine saldırıyordu!

Bimeras Kültür Vakfı tarafından düzenlenen "**Free Zone İstanbul**" sergisine, Hollandalı sanatçı **Rosan Bosch** de ilginç bir çalışmayla katılmıştı.

Havaalanlarındaki ibadet yerlerini işaret eden "İbadet Bölgesi" levhasına, bir de Atatürk'ü eklemişti Bosch...

★★★

Bu saldırı beni hiç şaşırtmadı.

Çünkü **Eylül 2007**'de, 10'uncu **İstanbul Bienali**'nin dünyaca ünlü küratör **Hou Hanru**, Kemalist modernleşme modeli için "**tepeden inme bir dayatma**" deyince, ortalık yine karışmıştı.

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi resmi bir açıklamayla Hou Hanru'yu kınamıştı.

Sanatla ilgili bir kurum bunu yaparsa, **Beşiktaş Belediyesi**'nin otobüsünden inen grup da, kafasına uymayan sanat eserine saldırır elbette...

Özetle: Türkiye toplumunda "**farklı**" olana "**hoşgörü**" zayıftır. "**Herkes herkese**" baskı yapmaya çalışır. Bunu zaten biliyoruz.

"Baskı vardır" demek, malumu ilamdır. **1930**'larda da vardı baskı, şimdi de var, yarın da olacak.

Binnaz Toprak'ta birazcık bilim yapma niyeti varsa, "**değişimi dışlayan**" araştırmaları allayıp pullamak yerine, şu sorunun cevabını versin:

Toplumsal baskı azalıyor mu, artıyor mu?

Not: Kendisine pek yakıştırdığı "endişeli modern" tabirinin **Tarhan Erdem**'e ait olduğunu Toprak'a hatırlatan var mı acaba?